

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
Кафедра філософії та культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Навчально-наукового
інституту культури і
креативних індустрій
Лілія МАКАРЕНКО
2024 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА

Навчальної дисципліни Теорія культури (змістовий модуль 2)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 034 Культурологія

Освітня програма Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів

Навчально-науковий інститут культури і креативних індустрій

Київ 2024 рік

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

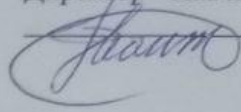
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Проданюк Федір Миколайович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та культурології

Схвалено Вченою Радою Навчально-наукового інституту культури і креативних індустрій

Протокол від «2» серпня 2024 року № 1

Директор Навчально-наукового інституту культури і креативних індустрій
Лідія МАКАРЕНКО

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол від «1» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри _____ Поліна ГЕРЧАНІВСЬКА

1.ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

<p>Найменування показників</p>	<p>Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти</p>	<p>Характеристика дисципліни</p>																														
<p>Кількість кредитів – 9</p> <p>Змістові модулі* – 1, 2</p> <p>Розділи** –</p> <p>Індивідуальне науково-дослідне завдання</p>	<p>Галузь знань 03 гуманітарні науки</p> <p>(шифр та найменування)</p> <p>Спеціальність 034 Культурологія</p> <p>(код та найменування)</p> <p>Освітня програма Візуальне мистецтво та менеджмент культурних <u>проєктів</u> (назва)</p> <p>Рівень вищої освіти <u>перший</u> (бакалаврський) (назва)</p>	<p>денна форма здобуття вищої освіти</p> <p>заочна форма здобуття вищої освіти</p> <p>обов'язкова</p> <p>Рік підготовки:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">1 -й</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">1 -й</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Семестр</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">__1__-й</td> <td style="text-align: center;">__2__-й</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Лекції</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">__24__ год.</td> <td style="text-align: center;">__12__ год.</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Практичні, семінарські</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">__36__ год.</td> <td style="text-align: center;">__24__ год.</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Лабораторні</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">год.</td> <td style="text-align: center;">год.</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Самостійна робота</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">120 год.</td> <td style="text-align: center;">54год.</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Індивідуальне науково-дослідне завдання:</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">год.</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Вид підсумкового контролю:</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Екзамен (семестр_1, 2_),</td> </tr> </table>	1 -й	1 -й	Семестр		__1__-й	__2__-й	Лекції		__24__ год.	__12__ год.	Практичні, семінарські		__36__ год.	__24__ год.	Лабораторні		год.	год.	Самостійна робота		120 год.	54год.	Індивідуальне науково-дослідне завдання:		год.		Вид підсумкового контролю:		Екзамен (семестр_1, 2_),	
1 -й	1 -й																															
Семестр																																
__1__-й	__2__-й																															
Лекції																																
__24__ год.	__12__ год.																															
Практичні, семінарські																																
__36__ год.	__24__ год.																															
Лабораторні																																
год.	год.																															
Самостійна робота																																
120 год.	54год.																															
Індивідуальне науково-дослідне завдання:																																
год.																																
Вид підсумкового контролю:																																
Екзамен (семестр_1, 2_),																																

* – кількість змістових модулів відповідає кількості семестрів;

** – при необхідності змістовий модуль може ділитись на розділи.

2 . АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи культурології.

Мета курсу – оволодіння сучасними теоретичними знаннями та практичними навичками, необхідними для розв'язання складних соціокультурних задач, виявлення, аналізу культурних потреб суспільства, визначення цінності та унікальності об'єктів культури у українському та світовому контекстах.

Мета курсу передбачає досягнення, набуття та оволодіння таких програмних компетентностей:

- ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК12 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ФК1 Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.
- ФК3 Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.
- ФК5 Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.
- ФК8 Здатність створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проекти (культурно-мистецькі, художні та дозвілєві) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу.

Програмних результатів навчання:

- ПРН 1 Знати основні закономірності розвитку та сучасні досягнення культурологічної думки, провідні теоретичні напрями, концепції, теорії культури.
- ПРН 2 Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.
- ПРН 3 Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики.
- ПРН 4 Знати історію культури, основні історико-культурні епохи, виявляти специфіку культурного феномену в межах певного історичного етапу.
- ПРН 5 Демонструвати знання з культурологічного категоріального апарату та

- основних першоджерел з культурологічної проблематики.
- ПРН 6 Аналізувати, коментувати, узагальнювати наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.
- ПРН 7 Демонструвати знання художніх стилів та шедеврів світової та української культур. Виявляти специфіку різних видів мистецтв.
- ПРН 9 Розуміти специфіку історичного розвитку української культури як складової частини світового історичного процесу.
- ПРН12 Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.
- ПРН14 Вільно спілкуватися з професійних питань усно та письмово державною та іноземними мовами з урахуванням мети спілкування та соціокультурних особливостей його контексту.
- ПРН17 Створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації.
- ПРН19 Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.
- ПРН 23 Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань культури з фахівцями та нефхівцями.

Результати навчання:

знати: основні закономірності розвитку та сучасні досягнення культурологічної думки, провідні теоретичні напрями, концепції, теорії культури; знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування; чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики, основні історико-культурні епохи; виявляти специфіку культурного феномену в межах певного історичного етапу; знати та розуміти специфіку історичного розвитку української культури як складової частини світового історичного процесу;

вміти: аналізувати, коментувати, узагальнювати наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру; збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів; спілкуватися з професійних питань усно та письмово державною та іноземними мовами з урахуванням мети спілкування та соціокультурних особливостей його контексту;

здатен продемонструвати: знання з культурологічного категоріального апарату та основних першоджерел з культурологічної проблематики, знання художніх стилів та шедеврів світової та української культур, специфіку різних видів мистецтв, специфіку історичного розвитку української культури як складової частини світового історичного процесу;

володіти навичками: критичного мислення, вміти викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію, вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань культури з фахівцями та нефхівцями;

самостійно вирішувати: інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту, створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити): філософія, політологія та соціологія, генезис культури, історія етнографічних регіонів України, історія художньої культури, людина в полікультурному середовищі.

Види навчальних занять: лекція, семінарське, консультація.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний, дослідницький.

Методи контролю: усний, письмовий, практичний, тестовий.

Форми підсумкового контролю: екзамен (семестр_1___), екзамен (семестр_2___), екзаменг

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання, а саме: презентації, есе, вправи, питання для поточного/модульного/підсумкового контролю, тести.

Мова навчання: українська

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР __2__

Модуль 2. Українська культурологічна думка в контексті загальноєвропейської культурної традиції.

Тема 1. Історія становлення української культурологічної думки.

Формування загальноєвропейської культурної традиції в погляді на культурний розвиток людства. Українська культурологічна думка в контексті загальноєвропейської культурної традиції. Витоки та історичні передумови української культури. Культура Княжої доби.

Культурні традиції українського Ренесансу (XV – перша половина XVII ст.). Основні етапи становлення української культурологічної думки. Культурологічні праці видатних діячів української культури

Тема 2. Символічна концепція культури у філософії Г. Сковороди.

Дослідження теоретичних засад творчості Г. Сковороди та його філософських ідей в вітчизняній літературі. Філософські погляди Г. Сковороди (1722-1794). Концепція культури Г. Сковороди. Сутність і елементи релігійно-символічної концепції Г. Сковороди. Біблійні засади сквородинівського символізму. Структурні рівні релігійно-символічної системи Г. Сковороди. Історіографія релігійно-філософських досліджень символізму. Рецепція релігійної символіки в українському філософськорелігієзнавчому дискурсі. Символічна концепція культури. Марбурська школа неокантіанства. Ернст Кассіерер «Філософія символічних форм», «Досвід про людину. Введення у філософію людської культури».

Тема 3. Погляди на культуру М. Максимовича, М. Костомарова, П. Куліша, М. Гулака, М. Білозерського.

Вплив Кирило-Мефодіївського товариства на національно-культурне відродження України в першій половині XIX ст. Роль М. Максимовича у становленні української фольклористики. Основні наукові праці. Започаткування Київської історико-філологічної школи в славистиці та першої наукової періодизації історії України. Історико-філософські погляди вченого. Концепція української історії М. Максимовича у «філологічних листах до М.П. Погодіна». Гуманістичні ідеї в поглядах М. Максимовича.

Погляди на культуру Миколи Костомарова (1817-1885 рр.) - історика, етнографа, фольклориста, громадського діяча. Праця «Книга буття українського народу». Дослідження М. Костомарова питань людської історії – про співвідношення гуманістичної моралі й національних та особистих інтересів Костомаров про пріоритет загальнолюдських цінностей. Значення монографій М. Костомарова «Богдан

Хмельницький» (1857), «Руїна» (1879–1880), «Гетьманство Юрія Хмельницького» (1880), «Мазепа» (1882), «Гетьманство Виговського» (1883), «П. Полуботок» (1885). Костомаров – один із родоначальників народницького напрямку в українській історіографії. М. Костомаров – дослідник ментальності українського народу. Його погляди на основні етапи розвитку національної самосвідомості українців. Внесок м. Костомарова у розвиток національної літератури.

П. Куліш – письменник, поет, драматург, історик, фольклорист, етнограф, мовознавець, перекладач, критик, публіцист, редактор, видавець. Автор Абатки української мови. Творчість П. Куліша та його вклад в розвиток української культури. Епічна спадщина П. Куліша українською мовою складається з історичного роману «Чорна рада» й оповідань різних піджанрів: бурлескножартівливих («Циган», «Сіра кобила», «Очаківська біда»), сентиментальних («Дівоче серце»), романтичних («Орися»), родинно-побутових («Гордовита пара», «Товкач» та інших). Філософські погляди на освіту П. Куліша. Образ українського народу в естетиці П. Куліша.

Погляди на культуру М. Гулака. Його внесок у формування ідеології визвольних змагань українського народу. Г. Гулак – основоположник демократичного напрямку у вітчизняному слов'янознавстві. М. Гулак – апостол українського націоналізму. Внесок М. І. Гулака у розвиток науки, освіти та культури. Погляди на культуру М. Білозерського.

Тема 4. Культурологічний потенціал Т. Г. Шевченка в українській культурі.

Творчість Т. Г. Шевченка. Його погляди на культурно-історичний розвиток українського народу. Внесок Т. Г. Шевченка в становлення українського національно-культурного відродження. Роль Т. Шевченка в розвитку української культури. Т. Шевченко – митець і політик. Вплив «Кобзаря» Т. Шевченка на початок нового етапу в історії розвитку українського письменства. Філософські погляди Т. Шевченка. Погляди Т. Шевченка на освіту та виховання. Погляди на культурно-історичний розвиток українського народу. Вплив Т. Шевченка на формування національної свідомості й духовності українців ХІХ - першої половини ХХ ст. взаємозв'язк людини і всесвіту у творчості Шевченка-художника.

Тема 5. Культурологічні концепції М. Драгоманова, П. Юркевича, О. Потебні.

Михайла Драгоманова: життєвий і творчий шлях видатного українського мислителя. Літературно-естетичні погляди М. П. Драгоманова. Ідеї Михайла Драгоманова у вимірі розбудови української державності. Проекти суспільних та економічних реформ у працях М. П. Драгоманова. Проблема національного виховання засобами української мови у світоглядній концепції Михайла Драгоманова. Демократично-ліберальна модель педагогіки М. П. Драгоманова. Педагогічні і науково-просвітницькі погляди М. П. Драгоманова. Фольклористична діяльність М. Драгоманова. М. П. Драгоманов про український фольклор та його виховні можливості. Питання релігії і церкви у філософській спадщині М. П. Драгоманова. Мова і нація в системі культурологічних поглядів М. П. Драгоманова. Етичні погляди Михайла Драгоманова. Культурологічні концепції П. Юркевича. «Філософія серця» П. Юркевича. Культурологічні концепції О. Потебні. Філософські погляди Потебні на походження мови. Місце лінгвофілософської концепції О. О. Потебні у вітчизняній гуманітаристиці.

Тема 6. Культурологічна концепція І. Франка.

Іван Якович Франко – видатний український письменник, поет, публіцист, літературний критик, перекладач, мовознавець, громадський і політичний діяч, історик, економіст, фольклорист, журналіст, доктор філософії. Філософська концепція І. Франка. Екзистенційно-художнє бачення і відтворення світу. Етико-антропологічне розуміння філософських проблем. Ідеали суспільства у концепціях І. Франка: суспільний, духовний, політичний тощо. Естетичні погляди І. Франка. Погляди

І. Франка на українську національну ідею. Іван Франко – основоположник модерної української літератури. Боротьба І. Франка за права людини та національну свідомість. Історія української культури в наукових дослідженнях І. Франка. Погляди І. Франка на співвідношення матеріальної і духовної культури в історії людства. І. Франко – критик, історик і теоретик українського національного театру. Вплив І. Франка на формування української мови. Перекладацька діяльність І. Франка. Жанрове розмаїття художньої прози І. Франка.

Тема 7. Культурологічні ідеї та вчення в працях М. Грушевського, В. Липинського, Д. Донцова.

Наукова та культурна діяльність М. Грушевського. Культурологічні студії з історії української культури ХІХ століття у творчій спадщині М. Грушевського. «Історія української літератури» М. Грушевського – визначний етап наукового літературознавства. М. Грушевський – автор концепції українського культурно-духовного відродження. Погляди щодо самобутності і самостійності української культури. Етнологічні та фольклористичні погляди М. Грушевського. Культурологічне вчення В. Липинського. Культурно-моральні цінності еліти в трактуванні В. Липинського. Традиція як основа буття кожної культури в інтерпретації В. Липинського. Культурологічні ідеї Д. Донцова. Наближення ідей Д. Донцова до вчень представників «філософії життя».

Тема 8. Культурологічні ідеї Д. Чижевського.

Дмитро Чижевський (1894-1977) - видатний український філософ, культуролог та літературознавець, Дослідження Дмитра Чижевського: культура, епоха, стиль. «Історія української літератури» Д. Чижевського і її значення. Д. Чижевський «Нариси з історії філософії на Україні». Д. Чижевського – дослідник культурного феномену слов'ян, українського, бароко; впливу Г. Гегеля на слов'янську науку та німецької філософії на слов'янську культуру; містицизму у творчості Г. Сковороди, М. Гоголя, Ф. Достоєвського; дослідження історії української філософії та літератури. Праця Д. Чижевського «Початки і кінці нових ідеологічних епох».

Тема 9. Культурологічні наративи у працях І. Огієнка та представників української діаспори.

Іван Огієнко - мовознавець, історик, редактор, публіцист, педагог, видавець, церковний діяч, поет, книгознавець, перекладач, громадський і політичний діяч, будитель українства. Значення праць Івана Огієнка «Історія української культури: коротка історія культурного життя українського народу», «Свято української культури: нарис з історії початків українського друкарства», «Дохристиянські вірування українського народу», «Українська церква за час Руїни», «Візантія й Україна», «Князь Костянтин Острозький» та інші. Культурологічні наративи в працях представників української діаспори: «Нариси з історії нашої культури» Є. Маланюка., «Історії української культури» за редакцією І. Крип'якевича, «Тисяча років української культури» (1985) М. Семчишина. Культурологічні дослідження І. Мірчука.

Тема 10. Українська культурологічна думка в ХХ ст.

Культурологічні концепти українських філософів ХХ ст. В. Шинкарука, М. Поповича, С. Кримського, І. Бичко, О. Яценка, М. Булатова, А. Канарського, В. Кушакова.

Тема 11. Українська національна культура в контексті сучасних глобалізаційних процесів

Погляд на культуру через призму досліджень кінця ХХ - початку ХХІ ст. Культура як необхідна і достатня умова розв'язання глобальних проблем. Модернізаційні процеси у світі і сучасній українській культурі. Культура України в умовах зростання національно-культурної ідентичності. Молодіжна культура і субкультура як фактор соціокультурної

модернізації і постмодернізації. Збереження культурної спадщини як об'єктивна соціально-історична тенденція в розвитку людства. Теоретичні засади прогнозування культурного розвитку людства.

4 СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів (розділів) і тем	Кількість годин														
	Денна форма здобуття вищої							Заочна форма здобуття							
	усього	у тому числі:						усього	у тому числі:						
		л	пр	лаб	сем	інд	СР		о	л	пр	ла	се	ін	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Освітній компонент 1															
Семестр 2 Змістовий модуль 2. <i>Українська культурологічна думка в контексті загальноєвропейської культурної традиції.</i>															
Тема 1. Історія становлення української культурологічної думки.	8	1	2				5								
Тема 2. Символічна концепція культури у філософії Г. Сковороди.	8	1	2				5								
Тема 3. Погляди на культуру М. Максимовича, М. Костомарова, П. Куліша, М. Гулака, М. Білозерського.	8	1	2				5								
Тема 4. Культурологічний потенціал Т. Г. Шевченка в українській культурі	8	1	2				5								
Тема 5. Культурологічні концепції М. Драгоманова, П. Юркевича, О. Потебні.	8	1	2				5								
Тема 6. Культурологічна концепція І. Франка.	8	1	2				5								
Тема 7. Культурологічні ідеї та вчення в працях М. Грушевського, В. Липинського, Д. Донцова.	8	1	2				5								
Тема 8. Культурологічні ідеї Д. Чижевського.		1	2				5								
Тема 9. Культурологічні наративи у працях І. Огієнка та представників української діаспори	8	1	2				5								
Тема 10. Українська культурологічна думка в ХХ ст.	8	1	2				5								
Тема 11. Українська	10	2	4				4								

національна культура в контексті сучасних глобалізаційних процесів																		
Всього годин за дисципліною	90	1	2					54										
		2	4															

1. СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Історія становлення української культурологічної думки.	2
2	Тема 2. Символічна концепція культури у філософії Г. Сковороди.	2
3	Тема 3. Погляди на культуру М. Максимовича, М. Костомарова, П. Куліша, М. Гулака, М. Білозерського.	2
4	Тема 4. Культурологічний потенціал Т. Г. Шевченка в українській культурі	2
5	Тема 5. Культурологічні концепції М. Драгоманова, П. Юркевича, О. Потебні.	2
6	Тема 6. Культурологічна концепція І. Франка.	2
7	Тема 7. Культурологічні ідеї та вчення в працях М. Грушевського, В. Липинського, Д. Донцова.	2
8	Тема 8. Культурологічні ідеї Д. Чижевського.	2
9	Тема 9. Культурологічні наративи у працях І. Огієнка та представників української діаспори	2
10	Тема 10. Українська культурологічна думка в ХХ ст.	2
11	Тема 11. Українська національна культура в контексті сучасних глобалізаційних процесів	4
	Всього годин за дисципліною	24

6. Самостійна робота

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Підготовка до семінарських занять	40
2	Опрацювання тем, питань, які не викладаються на лекціях	4
3	Підготовка до всіх видів контролю	10
	Всього	54

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

8 Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Оцінювання:

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота*											Модуль ний контроль	Підсумк овий контроль	Екзамен	Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11				
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	5	8	10	100

- - 50 % балів відводиться за СРСР (за кожною темою)

Розподілу балів з дисципліни

Види оцінювання	Т1	Т2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Усього
Виступ на практичному занятті (поточне оцінювання)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33
Самостійна робота студентів (СРС)	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	44
Модульний контроль												5
Підсумковий контроль												8
Екзамен												10
Всього з дисципліни												100

Критерії оцінювання видів робіт

Критерії оцінювання виступу (доповіді) на семінарі

5 балів ставиться за вичерпну, точну відповідь. Студент виявив всебічні, систематичні і глибокі знання з теми/питання, вміння послідовно та логічно викладати відповідь, ознайомлений з основною та додатковою літературою, рекомендованою програмою, демонструє засвоєння взаємозв'язку основних понять дисципліни і їх значення для набутої професії, вміння проводити причинно-наслідкові зв'язки, аргументувати свою позицію та робити самостійні висновки.

4 бали ставиться за відповідь, що виявляє впевнене знання основних понять, необхідних для розкриття змісту відповідного питання, вміння викладати матеріал послідовно та грамотно. У відповіді можливі окремі недоліки у формулюванні висновків. Студент засвоїв навчальний матеріал у повному обсязі, опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, засвідчив систематичний характер знань із дисципліни і здатний до їх самостійного поповнення й оновлення у процесі подальшої навчальної роботи і професійної діяльності.

3 бали ставиться за відповідь, у якій матеріал розкритий переважно правильно, але схематично чи недостатньо повно, з відхиленнями від послідовності викладу, немає повноцінних узагальнень та висновків.

2 бали ставиться, якщо студент у відповіді виявляє незнання чи неправильне розуміння основних понять, необхідних для розкриття змісту відповідного питання, виявляє неготовність відповісти на уточнюючі питання, припустився принципів помилок у виконанні передбачених програмою завдань.

Критерії оцінювання доповнення під час семінару

3 бали - доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми;

2 бали – доповнення змістове;

1 бал – доповнення містить інформацію, яка суттєво не розширює дискусію.

Критерії оцінювання відповіді під час усного опитування

5 балів – відповідь повна, концептуальна, послідовна, з креативним використанням загальних соціально-гуманітарних знань; з поглибленням у сучасний інтелектуальний та соціокультурний контекст, використанням основної та додаткової літератури, з визначенням категорій та понять, з відповіддю на додаткові та уточнюючі питання.

4 бали – відповідь достатня, концептуальна, послідовна, з визначенням категорій та понять, з використанням основної літератури, з відповіддю на уточнюючі питання.

3 бали – відповідь містить неповне, фрагментарне розкриття проблеми, з частковим використанням основної літератури, артикуляція відповіді поза концептуальним контекстом, містить суттєві неточності.

1-2 бали – відповідь фрагментарна, еkleктична, не відповідає темі, містить суттєві помилки, без використання основної та додаткової літератури, артикуляція відповіді з використанням допоміжних матеріалів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

10 балів - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

9 балів - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, здійснює аналіз та робить висновки.

8 балів - студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

7 балів - студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі неточності та незначні помилки.

6 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не здатний до глибокого, всебічного аналізу.

5 балів - студент відтворює навчальний матеріал, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не здатний до глибокого, всебічного аналізу, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

4 бали – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово викладає окремі питання курсу, не розкриває зміст теоретичних питань.

3 бали – студент не в змозі викласти зміст більшості питань теми, курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки.

0-2 бали - студент не володіє навчальним матеріалом, не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /заліку	Оцінка за шкалою КНУТД	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
Добре/ зараховано	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
Задовільно/ зараховано	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
Незадовільно/ не зараховано	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

9. Політика:

• Політика щодо організації аудиторних та позааудиторних занять:

- Студент повинен дотримуватися правил відвідування занять в КНУТД, етики поведінки (не запізнюватися на заняття, не заважати викладачеві та іншим студентам на заняттях, вимикати на занятті мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої або перевести їх у беззвучний режим).
- Студенти мають право робити аудіо або відео запис лекції та семінарського заняття лише за письмовим погодженням з викладачем. Студент не має права розмішувати запис лекції чи семінарського заняття на веб-сайті чи іншому сторонньому ресурсі без письмової згоди викладача.
- Під час організації освітнього процесу з використанням дистанційних технологій навчання в умовах карантину поточний (тематичний), модульний, підсумковий семестровий контроль (екзамен) може здійснюватись віддалено, з використанням

інформаційно-комунікаційних технологій для всіх здобувачів вищої освіти незалежно від форми, за якою вони здобувають вищу освіту (очної (денної), заочної, дистанційної).

• **Політика щодо оцінювання академічних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни**

• До модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи; до підсумкового контролю допускаються студенти за умови проходження модульного контролю. Оцінювання академічних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється на основі накопичення балів поточного (тематичного), модульного та підсумкового контролів.

• Якщо студент набрав достатню кількість балів (60 і більше) за сумою оцінок з окремих змістових модулів, він може бути звільненим від екзамену, а набраний ним сумарний бал переводиться в оцінку за національною чотирибальною шкалою, за стобальною шкалою та шкалою ЄКТС. Здобувачі вищої освіти, які за результатами рубіжного контролю набрали 60 і більше балів, але не погоджуються з результатом і бажають підвищити свою успішність, мають право скласти екзамен.

• У разі не підтвердження на екзамені оцінки рубіжного контролю, науково-педагогічний працівник має право виставити студенту оцінку підсумкового (екзаменаційного) контролю, яка є нижчою за рубіжний контроль.

• Допускається визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній (інформальній) освіті, а саме оцінювання робіт за тему змістового модуля за наявності сертифікату з теми або суміжних напрямів, отриманого на платформах масових відкритих онлайн курсів/навчальних центрів/програм академічної мобільності тощо, за умови визнання цих результатів профілюючою кафедрою.

• Допускається перезарахування робіт, виконаних під час академічної мобільності здобувача вищої освіти, за умови визнання цих результатів профілюючою кафедрою.

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання:**

• Відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання та консультацій, який затверджений на кафедрі ФК (СМК). В разі несвоєчасного виконання робіт бали за виконані завдання знижуються.

• Перенесення терміну здачі робіт/перездача можливі з поважних причин: лікарняний, академічна мобільність.

• Здобувачі вищої освіти, які за результатами семестрового контролю мають академзаборгованість з дисципліни, повинні її ліквідувати до початку наступного семестру. За поданням декана факультету цей термін, як виняток, може бути продовжений ректором Університету.

• Повторне складання екзамену здійснюється відповідно до графіка ліквідації заборгованості, як правило, науково-педагогічному працівникові, що проводив екзамен перший раз. При повторному отриманні незадовільної оцінки наступний екзамен приймає комісія, яка створюється деканом факультету.

• Перескладання екзамену з навчальної дисципліни з метою підвищення оцінки допускається, як виняток, за заявою студента на ім'я ректора Університету за погодженням декана факультету/ директора інституту, завідувача кафедри, підтримане студентським самоврядуванням.

• Студенту, який не з'явився на екзамен з будь-яких причин, науково-педагогічний працівник зобов'язаний поставити у відомість результат підсумкового контролю, який відповідає сумі накопичених балів протягом семестру.

- Планування та проведення контрольних заходів здобувачів вищої освіти регламентується «Положенням про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів КНУТД». (Див. [Polozhennia-pro-poriadok-metod-ro-akadem-dos_2024.pdf](#))

- При повторному складанні екзамену студент повинен мати направлення на перескладання курсу з деканату.

- **Політика щодо академічної доброчесності:**

- Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

- У разі виявлення списування чи плагіату при виконанні завдання (роботи), робота студента не враховується.

- **Політика щодо академічної мобільності:**

- Академічна мобільність – це можливість студентів навчатися, стажуватися в іншому закладі вищої освіти на території України чи поза її межами. Формами академічної мобільності згідно Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського національного університету технологій та дизайну (затвердженого Вченою радою КНУТД від 22.03.23, протокол №7) (Див. https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/polozh_academ_mobility.pdf) є:

для учасників академічної мобільності, які здобувають освітній ступінь фахового молодшого бакалавра, бакалавра:

- навчання за освітніми (освітньо-професійними) програмами кредитної або ступеневої академічної мобільності;

- мовне стажування (удосконалення рівня практичного володіння іноземною мовою в певній професійній діяльності або галузі знань);

- навчально-наукове стажування (діяльність, спрямована на набуття практичного досвіду на основі досліджень та формування нових професійних компетентностей у психолого-педагогічній, науково-дослідній, організаційно-управлінській діяльності в межах певної спеціальності/галузі знань);

- наукове стажування;

- практика (отримання досвіду професійної діяльності в галузі майбутньої, наявної, суміжної спеціальності під керівництвом працівників закладу освіти (наукової установи) з метою формування фахових компетентностей та навичок у реальних, у тому числі виробничих, умовах для прийняття самостійних рішень у практичній діяльності, оволодіння методами, формами організації та засобами праці в певній професійній діяльності або галузі знань);

- інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо), що не суперечать законодавству.

- **Оскарження оцінювання студентів можливе в таких випадках:**

Оскарження оцінювання студентів можливе під час відповіді на семінарських заняттях.

Якщо студент не погоджується з балами, то він повідомляє про це викладачу. Студент може підвищити бал, якщо він у присутності групи без додаткових допоміжних засобів (гаджети, конспект, роздрукований текст тощо) дав повну відповідь на три запитання з

проблем, що розглядалися на занятті. Якщо студент не дав відповідь на два запитання з трьох, то отриманий бал знижується.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Верховод, Лілія Іванівна. Соціологія культури та міжкультурна комунікація : навч.-метод. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання спец. "Соціологія" / Л. І. Верховод ; М-во освіти і науки України, Держ. закл. "Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка". — Старобільськ : ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2018. — 255 с. : табл. — Бібліогр.: с. 239–253 та наприкінці тем.
2. Гаврілова, Людмила Гаврилівна. Мультимедійні навчальні засоби в підготовці майбутніх культурологів [Текст] : навч.-метод. Посіб. Для студентів вищ. Пед. Навч. Закл. / Л. Гаврілова, Н. Воронова ; ДВНЗ «Донбас. Держ. Пед. Ун-т», Каф. Культурології, естетики та історії, Каф. Теорії і практики початк. Освіти. – Слов'янськ : Вид-во Б. І. Моторіна, 2018. – 103 с.
3. Герчанівська, Поліна Евальдівна. Культура в парадигмах ХХ-ХХІ ст. / П. Е. Герчанівська. — Київ : НАКККіМ, 2017. — 377 с. — Бібліогр. наприкінці глав. — Імен. покажч.: с. 366–377.
4. Герчанівська, Поліна Евальдівна. Культурологія : термінол. слов. / П. Е. Герчанівська ; [Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв]. — Київ : НАКККіМ, 2015. — 438 с. — Бібліогр.: с. 436–438. — Покажч.: с. 400-435.
5. Зінкевич, Людмила Сергіївна. Культурологія : історія світової та української культури : навч. посіб. : [для студентів коледжу та учнів загальноосвіт. шк.] / Л. С. Зінкевич. — Одеса : Фенікс, 2019. — 231 с. : іл. — Бібліогр.: с. 230-231.
6. Кравець, Микола Степанович. Культурологія : підручник / М. С. Кравець. — Львів : Новий світ-2000, 2018. — 318 с. : іл., табл. — (Серія "Вища освіта в Україні"). — Бібліогр.: с. 292, 316-318.
7. Культурологія [Текст] : навч. посіб. / [К. І. Левчук та ін.] ; Вінниц. Нац. Аграр. Ун-т. — Вінниця : ВНАУ, 2019. — 381 с.
8. Культурологія / [Гриценко Т. Б. та ін.] ; за ред. Гриценко Т. Б. — 3-тє вид. — Київ : Центр учб. літ., 2017. — 388, [1] с. — Бібліогр. наприкінці глав.
9. Культурологія : Могиланська школа / [Р. В. Демчук та ін.] ; під ред. М. А. Собуцького, Д. О. Короля, Ю. В. Джулая ; Нац. ун-т "Кієво-Могилян. акад.", Каф. культурології. — Київ : О. Філюк, 2018. — 295, [2] с. — Бібліогр. наприкінці ст.
10. Культурологія : навч. посіб. / [Тімченко О. М. та ін. ; за ред. О. П. Тімченка] ; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торгов.-екон. ун-т. — Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2022. — 301 с. — Бібліогр.: с. 300-301.
11. Культурологія : навч. посіб. : [для самост. роботи студентів / Левчук К. І., Богатчук В. З., Богатчук С. С., Бойко Ю. М.] ; М-во освіти і науки України, Вінниц. нац. аграр. ун-т. — Вінниця : ВНАУ, 2019. — 381 с. — Бібліогр.: с. 369–374 та наприкінці тем. — Предм.-імен. покажч.: с. 375–381.
12. Культурологія: теорія та історія культури / [І. І. Тюрменко та ін.] ; за ред. І. І. Тюрменко. — Вид. перероб. та допов. — Київ : Центр учб. літ., 2017. — 369 с.
13. Людина в сучасному світі: соціально-філософський вимір та культурно-антропологічний виміри / [Більченко Є. В. та ін.]. — Київ : Інститут культурології НАМ України, 2020. — 350 с.

14. Москвич, Ольга Дмитрівна. Феномен фотографії в контексті медіакультури / О. Д. Москвич ; М-во освіти і науки України, Волин. нац. ун-т ім. Л. Українки. — Луцьк : Вежа-Друк, 2021. — 190 с. — Бібліогр.: с. 159–190.
15. Овчарук, Ольга Володимирівна. Особистість у просторі культури : навч. посіб. : [для аспірантів фах. підгот. "Культурологія", викладачам гуманітар. спец.] / Ольга Овчарук ; М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. — Київ : НАКККіМ, 2019. — 135 с. — Бібліогр.: с. 127-135.
16. Сучасна культурологія: актуалізація теоретико-практичних вимірів [Текст] : колект. Монографія / [С. Волков та ін.] ; за заг. Ред. Проф. Ю. С. Сабадаш ; [ред.-уклад.: проф. Ю. С. Сабадаш, проф. І. В. Петрова] ; Маріупол. Держ. Ун-т. — Київ : Ліра-К, 2019. — 307 с.
17. Філософія культури: основні поняття, напрями, персоналії : навч. посіб. [для студентів ВНЗ](#) / [Андрущенко Т. В. та ін.] ; за заг. ред. Тимошенка М. О. ; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. — Чернівці : Букрек, 2020. — 623 с. : іл. — Бібліогр. наприкінці тем і в тексті. — Покажч.: с. 620–622.
18. Філософсько-культурні дискурси: виміри сучасного буття / [А. Г. Чичков та ін.] ; наук. ред. А. Г. Чичкова ; ДВНЗ "Укр. держ. хім.-технол. ун-т". — Дніпро : Середняк Т. К., 2018. — 208 с. — Бібліогр.: с. 191–208 та у посиланнях наприкінці розд.
19. Шабанова, Юлія Олександрівна. Філософія культури : [підручник] / Юлія Олександрівна Шабанова ; Нац. Всеукр. муз. спілка, Дніпропетр. акад. музики ім. М. Глінки. — Дніпро : Ліра, 2019. — 238 с. — Бібліогр. наприкінці тем та у підрядк. прим.
20. Шейко, Василь Миколайович. Культурологічні та мистецтвознавчі дослідження: теорія і методологія [Текст] : навч. Посіб. / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарченко ; Харків. Держ. Акад. культури. — Харків : ХДАК, 2020. — 336

Додаткова література

- Безклубенко, Сергій Данилович. Вступ до культурології [Текст] : [теорет. Дослідж.] / Сергій Безклубенко. — Київ : Альтерпрес, 2015. — 507, [1] с.
- Герчанівська, Поліна Евальдівна. Культурологія [Текст] : термінол. слов. / П. Е. Герчанівська. — Київ : Нац. Акад. кер. Кадрів культури і мистецтв, 2015. — 438 с
- [Кравець, Микола](#) Степанович. Культурологія. Розвиток культури в інформаційному вимірі [Текст] : підручник / Кравець М. С. — Львів : Новий Світ-2000, 2019. — 259 с.
- Культурологія [Текст] : навч. Посіб. Для студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації / ВП НУБіП України, Мукачів. Аграр. Коледж ; [уклад.] Біляк О. В., Феделеш Н. Й. — Мукачеве : Ліра, 2015. — 168 с.
- Культурологія [Текст] : навч.-метод. Посіб. Для студентів заоч. Від-ня галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підгот. 6.020207 «Дизайн» / Харків. Держ. Акад. дизайну і мистецтв, Каф. Соц.-гуманітар. Дисциплін ; [уклад.: Петрикова В. Т., Рогоза О. М.]. — Харків : ХДАДМ, 2015. — 179 с
- Культурологія [Текст] : хрестоматія : навч. посіб. для самост. роботи та семінар. занять / [уклад.]: К. В. Кислюк, Г. Д. Панков. — Київ : Кондор, 2017. — 184 с
- Культурологія: енциклопедичний словник / [Альчук М. П. та ін.] ; за ред. В. Мельника ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2013. — 506 с.
- Людина і культура [Текст] / [М. Зайцев та ін.] ; за ред. Дмитра Шевчука ; Нац. Ун-т «Остроз. Акад.». — Остроз : Вид-во Нац. Ун-у «Остроз. Акад.», 2019. — 223 с.
- Основи культурології: опорний конспект лекцій [Текст] : навч. Посіб. / Черкас. Нац. Ун-т ім. Богдана Хмельницького ; [уклад., ред.]: А. О. Овчаренко, Л. Я. Самойленко, В. П. Ткаченко. — 2-ге вид. — Черкаси : ЧНУ ім. Б Хмельницького, 2016. — 423 с

- Сорока, Юлія Георгіївна. Соціологія культури [Текст] : навч.-метод. Посіб. / Ю. Г. Сорока ; Харків. Нац. Ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 135 с.
- Сучасна культурологія [Текст] : навч. Посіб. / [К. В. Кислюк та ін.] ; за заг. Ред. К. В. Кислюка. – Київ : Кондор, 2016. – 341 с.

в тому числі наявна в Науково-технічній бібліотеці КНУТД:

- Багацький, Володимир Варламович. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / В. В. Багацький, Л. І. Кормич. - К. : Кондор, 2007. - 304 с.
- Культурологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / ред. Т. Б. Гриценко. - 2-ге вид. - Київ : ЦУЛ, 2009. - 392 с.
- Культурологія. Українська та зарубіжна культура [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / ред. М. М. Закович. - 2-ге вид., стер. - Київ : Знання, 2006. - 567 с. - (Вища освіта ХХІ століття).
- Культурологія: теорія та історія культури [Текст] : навч. посіб. / ред. І. І. Тюрменко. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Київ : ЦНЛ, 2005. - 368 с.
- Матвєєва, Людмила Леонідівна. Культурологія [Текст] : курс лекцій : навч. посіб. / Л. Л. Матвєєва. - Київ : Либідь, 2005. - 512 с.
- Ніколова, Наталія Іванівна. Культурологія: культурогенез [Текст] : навч. посіб. / Н. І. Ніколова, М. О. Чмихов. - Київ : Скіф, 2012. - 440 с.
- Основи культурології [Текст] : навч. посіб. / ред.: Л. О. Сандюк, Н. В. Щубелка. - Київ : ЦУЛ, 2012. - 400 с.
- Подольська, Єлизавета Ананіївна. Кредитно-модульний курс культурології [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / Є. А. Подольська, В. Д. Лихвар, Д. Є. Погорілий. - Київ : ЦНЛ, 2006. - 368 с
- Подольська, Єлизавета Ананіївна. Культурологія: 100 питань - 100 відповідей [Текст] : навч. посіб. / Є. А. Подольська, В. Д. Лихвар, Д. Є. Погорілий. - Київ : ІНКІОС, 2011. - 240 с.
- Чорненький, Ярослав Ярославович. Культурологія: теоретико-практичний курс [Текст] : навчально-методичний посібник / Я. Я. Чорненький. - К. : Професіонал, 2007. - 416 с.
- Шевнюк, Олена Леонідівна. Культурологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / О.Л. Шевнюк. - 3-тє вид., стер. - К. : Знання-Прес, 2007. - 353 с. - (Вища освіта ХХІ століття).

Інтернет-ресурси

<https://nlu.org.ua/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

<http://nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

<http://Biblio.knutd.com.ua> сайт бібліотеки Київського національного університету технологій та дизайну

<http://i-soc.com.ua/> Інститут соціології НАН України

<http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України

<http://www.ipiend.gov.ua> Інститут політичних та етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса

ПОГОДЖЕНО

Завідувач кафедри _____ *Лі* _____ *Толіма Терганівська*

(назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« 01 » _____ 08 _____ 2024 р.

Завідувач кафедри _____

(назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« » _____ 2024 р.

Завідувач кафедри _____

(назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« » _____ 2024 р.